

Vergaderjaar 2021–2022

32 852

Grondstoffenvoorzieningszekerheid

Nr. 185

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 april 2022

Ruim een maand na de brute Russische invasie in Oekraïne is het humanitaire leed voor de Oekraïense bevolking enorm. Ook op andere terreinen zijn de gevolgen van de oorlog duidelijk merkbaar.

In deze brief zal ik ingaan op de situatie in de wereldwijde oliemarkt en met name de Europese markt voor diesel. Daarna ga ik in op de acties die moeten borgen dat brandstofleveranties gewaarborgd blijven.

Landen die lid zijn van het Internationaal Energie Agentschap (IEA) worden geacht een strategische olievoorraad van 90 dagen netto-import aan te houden. Op 1 maart 2022 hebben de IEA-leden besloten tot een collectieve actie voor de maand maart waarbij een hoeveelheid van ruim 60 miljoen vaten van de strategische voorraad beschikbaar werd gesteld om de olietoevoer te verzekeren en een duidelijk signaal af te geven aan de markt.

De Europese oliemarkt kent een grote mate van importafhankelijkheid van Russische olie. Rusland leverde in 2021 het grootste dieselimportvolume van Europa, ongeveer 0,6 miljoen vaten per dag, meer dan de helft van de Europese olieproductimport en ongeveer gelijk aan 10% van de Europese dieselvraag. Het IEA verwacht dat de sancties tegen Rusland en schade aan een olieopslagterminal aan de Zwarte Zee tot een significante verstoring van de Russische en Kazakse olietoevoer leidt. Tegelijkertijd is er weinig mogelijkheid tot additionele ruwe aardolieproductie in andere landen en zijn de commerciële voorraden in Westerse landen door de huidige omstandigheden op een meerjarig-laag niveau.

Het IEA gaat uit van een verlaging van de Russische dieselexport met 40% en een verlaging van de ruwe aardolie export met 1,5 miljoen vaten per dag. Het substitueren van ruwe aardolie en olieproductstromen zal naar verwachting niet voorzien in alle Europese benodigde import. Het IEA voorziet een bijzonder krappe marktsituatie van diesel in Europa in het tweede kwartaal van 2022, waarbij dieselvoorraden met bijna 0,8 miljoen

vaten per dag kunnen afnemen. Deze situatie wordt verergerd door seizoensgebonden onderhoud aan raffinaderijen in Europa.

Op grond van bovenstaande hebben de IEA-leden op 1 april 2022 besloten tot een tweede collectieve actie waarbij gericht wordt om gezamenlijk een hoeveelheid van 120 miljoen vaten van de strategische voorraad beschikbaar te maken op de oliemarkt om zo de olievoorzieningszekerheid te garanderen. Dit met name om collectief als IEA-landen de verwachte dieselkrapte in Europa het hoofd te bieden. Nederland heeft toegezegd zijn vastgestelde aandeel, van ruim 1,3%, aan deze collectieve actie bij te dragen. Voor Nederland is dit een totaal van 1,6 miljoen vaten. Ik heb besloten voor de Nederlandse bijdrage in deze collectieve actie een deel van de strategische dieselvoorraad van COVA in te zetten. Ik heb COVA gevraagd 1,6 miljoen vaten diesel uit de strategische voorraad op de markt te verkopen.

Het IEA en de EU worden door mij op de hoogte gesteld van de Nederlandse bijdrage in deze tweede, door het IEA gecoördineerde collectieve actie.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten